UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Annales Ecclesiastici

Jncipiens ab Anno Redemptoris DCC.XIV. perducitur vsq[ue] ad Annum DCCC.XLII. quo & orta hoc sæculo in Oriente, debellata est penitus Iconoclastia; vt planè qui Tomum hunc Panopliam dixerit aduersus impios Iconoclastas, veritatis scopum attinget, Continet annos C.XXVIII.

Baronio, Cesare

Coloniæ Agrippinæ, 1624

Iesv Christi Annus 797. Leonis Pap. III. Annus 2. Irenes Itervm Imp. Annus 1.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15233

Visual Library

hiſtoriam tam Saluatoris, B. Petro Apoſtolo ligandi ſoluendiq; poteſtatem tribuentis, quamq; principum Apoſtolorum Petri & Pauli paſſionem figurantem miræ magnitudinis in natali Apoſtolorum reſplendentem.

IN TIT. EVDOXIÆ. Item fecit veſtem in titulo Eudoxiæ ſuper altare Tyriam habentem gryphos maiores & duas rotas chryſoclauas cum Cruce & periclyſin, blatthin & chryſoclauum.

IN BASILICA B. PETRI. Hic autem præcipuus Præſul fecit in baſilica B. Petri pharum argenteum ante presbyterium cum gabathis argenteis triginta & canistrum octogoni in medio penſans libras ſexaginta tres. & in cantharis argenteis tam in circuitu altaris, quàm in presbyterio poſuit cereoſtrata argentea penſantia libras ducentas duodecim.

B. PETRONILLÆ. In altare B. Petronillæ poſuit veſtem de ſtauraci vnam habentem periclyſin de blatthin ſeu chryſoclauo.

BASIL. CONSTANTINIANA & CLEMENTIS. Fecit etiam in baſilica Saluatoris, quæ & Conſtantiniana, veſtem habentem hiſtoriam Crucifixi, & Reſurrectionis Domini noſtri Ieſu Chriſti habentem periclyſin de chryſoclauo. Sed & in baſilica B. Clementis fecit veſtem de ſtauraci etiam habentem periclyſin de chryſoclauo.

Fecit etiam per arcus Eccleſiæ B. Petri Apoſtoli vela alba Paſchalia. & in natali eiuſdem Apoſtoli vela de ſtauraci valde pulcherrima.

XXIX. TIT. S. SVSANNÆ. Ipſe verò beatus Pontifex titulum beatæ Suſannæ, vbi Pontifex ordinatus fuerat, ob amorem ipſum ampliauit, renouans firmiſſima poſuit fundamenta, ædificauit Eccleſiam cum abſide ampliſſima, & picturis de muſiuo decorauit. cameram & presbyterij pauimentum pulchris ornauit marmoribus, verùm dextera læuaque porticus cum columnis marmoreis extruxit, ſed & Baptiſterium ibi conſtituit, vbi & dona obtulit; videlicet gabathas aureas fundatas tres penſantes libras quatuor & ſemis. Cruces aureas duas cum gemmis penſantes libras vndecim; virgas argenteas penſantes libras tres & ſemis...... lucernam argenteam penſantes libras quinq;, imagines argenteas tres penſantes libras triginta quinque. Fecit & Confeſſionem eiuſdem altaris ex argento puriſſimo penſante libras centum tres & vncias duas, columnas argenteas octo & gemmadeas duas & arcus duos cũ Cruce ex argento. & gabathas quindecim penſantes libras centum quinquaginta. Crucem dia ...... penſantem libras quatuordecim canistrum de ..... penſantẽ libras duodecim & ſemis, coronam maiorẽ de argento vnam cum delphinis triginta duobus penſantem libras triginta duas, necnon canistrum de argento penſans libras decem & octo. Vaſa ſolatoria argẽtea deaurata penſantia libras quatuor & vncias tres, gabathas argenteas habentes gryphos deauratas penſantes libras duas, & coronas argenteas duas cum delphinis decem & octo penſantes libras decem & octo. Item verò idem præcipuus Antiſtes fecit in eadem Eccleſia veſtem de chryſoclauo cum periclyſi, & aliam veſtem de blatthin habentem in medio Crucem in chryſoclauo. & tabulas chryſoclauas quatuor cũ gemmis ornatam atq; gemmadeas in ipſa veſte chryſoclauas quatuor, periclyſi de chryſoclauo.

XXX. TRICLINIVM PATRIARCHII LATERANEN. Fecit & in patriarchio Lateranenſi triclinium maius ſuper omnia triclinia nominis ſui magnitudine decoratum, ponens in eo fundamenta firmiſſima, & in circuitu laminis marmoreis ornauit atque marmoribus in exemplis ſtrauit, & diuerſis columnis tam porphyreticis quamq; albis & ſculptis cum vaſis & lilijs ſimul poſitis decorauit cameram cum abſide de muſiuo. & alias duas abſides diuerſis hiſtorijs pingens, & marmorum incruſtatione pariter & in circuitu decorauit.

Et in Eccleſia beatæ Priſcæ fecit idem antiſtes calicem fundatum ſuperauratum vnum & coronas tres, vnam habentem delphinos decem, alias duas numero nouem, & gabathas octo penſantes ſimul libras viginti nouem, & veſtem aliam holoſericam ornatam in circuitu blatthi byzantio. His enarratis ſubijciuntur quæ ab aduerſarijs paſſus eſt quæ ſuo loco inferius enarrabimus, quibus exactè deſcriptis, idem auctor reliqua eodem ordine quo ſunt facta poſt reditum Romam, recenſet quę ſuo loco dicturi ſumus.

IESV CHRISTI Annus 797.

LEONIS PAP. III. Annus 2. IRENES ITERVM IMP. Annus 1.

ANNVS ſequitur Chriſti ſeptingenteſimus nonageſimus ſeptimus quintæ Indictionis, quo Conſtantinus Imperator orbatus oculis ſimul & vita cùm eſſet, in matrem rurſum Imperium eſt deuolutum. Rem geſtam idem qui ſupra Theophanes res ſui temporis proſequutus, & qui interfuit, narrat verbis iſtis: *Menſe Martio exijt Imperator aduerſus Arabes, habens ſecum Stauratium patricium, & ceteros amicos matris ſuæ, necnon & electam cateruam pedestrium militum ex vtriſque thematibus viginti millia. Videntes autem qui circa Stauratium erant alacritatem populi & Imperatoris: timuerunt, ne fortè in eo bello, ille vinceret, & ipſi adinuentis aduerſus eum fruſtrarentur inſidijs. Ergo numeratis vigilibus, perſuaſerunt eis mentiri, perhibendo Sarracenos fugiſſe. Imperator itaq; multùm triſtatus inefficax in vrbem regreſſus eſt. Et Kalendis Maij mortuus eſt filius eius Leo, & luxit eum vehementer. Porrò 16. Kal. Aug. ab equeſtri agone ad ſanctum Mamantem tranſeunte, tranſmearunt ad eum comprehendendum hi qui erant ex ordinibus, quos mater Imperatoris allocuta eſt. Quo ille cognito, in Chelandium ſuum ingreſſus eſt. & tranſmeauit ad Pylas, volens ad Orientalium themata confugere. Erant autem cum eo & amici matris eius, quos ille ſic eſſe ignorabat. Porrò ipſe & vxor eius exiuit vſque ad Tritonem.* I.

Porrò, conſilio inito, amici matris eius dixerunt ad ſemetipſos: Si conſeruatus ei fuerit populus, non iam dominio conſtringetur, nec iam latere poterimus eum, & perdet nos. Materq; ipſius congregatis in palatio Eleutherij, qui ex ordinibus fuerant collocati, intrauit in palatium: & cum didiciſſet populi ad Imperatorem concurſum, timuit nimis, & tractabat qualiter mitteret Epiſcopos ad eum, & acciperet verbũ, vt ſederet in angulo. Verùm ſcripſit occultè ad amicos qui cum ipſo erant, quia niſi modum quemlibet feceritis & tradideritis eum, verba quæ habeta mecum habeo indicare Imperatori. At illi metuentes, tenuerunt eum proceres, & in Chelandium deducto eo, Sabbato manè venerunt ad vrbem & concluſerunt eum in domo Porphyrij, in qua & natus eſt. Et circa horam nonam crudeliter & inſanabiliter oculos eius euellunt, ita vt mox ſubſequens confeſtim extingueret conſilio matris ſuæ & conſiliariorum eius. Obtenebratus eſt autem ſol per dies ſeptemdecim, & non dedit radios ſuos, ita vt errarent naues maris omnesq; dicerent, quod propter obcæcationem Imperatoris ſol obcæcatus radios ſuos retraxerit. Porrò nonniſi irato in eum numine vindictam expoſcente de fuſo ab eo innocentiũ ſanguine facta hæc eſſe, idẽ Theophanes tradit, dum agit ſecundo anno eius Imperij de eorumdem innocentium nece, illa ſubijciens: *Non in longum Dei iuſtitia hanc iniuſtam vltionem miſit inultam; poſt quinquennium namq; eodem menſe, & eodẽ die Sabbati orbatus eſt oculis à propria matre idem Conſtantinus.* Porrò in Conſtantino ſic genus Copronymi prorſum extinctum tradunt. II. CONSTANTINI IMP. OBCÆCATIO ET OBITVS. DIRA IN CONSTANTINVM VINDICTA.

Quomodo autem, ita è medio ſublato Conſtantino Imperatore, qui ab eo deportati ſunt in exilium viri ſanctiſſimi, & inter eos eminens Plato Archimandrita ſunt reſtituti, audies ex Theodoro Studita: qui & ipſe vnus ex illis & pars magna fuit, res geſtas eiuſdem S. Platonis proſequutus oratione, hæc de his ſubijcit: *Breue* (inquit) *tempus interceſſit, & adulterum illud Imperium, quod noluit intelligere, vt benè ageret, de medio ſublatũ fuit, vt & Imperatores ipſi diſcerent diuinas leges nõ violare, neq; iniquas perſecutiones & carceres ſtruere, quamuis purpura nimium efferantur. Tunc fideliſſimus ille diuinarũ legum cuſtos S. Plato videlicèt confeſſionis brauio recepto, è carcere ipſo tamquam victor exijt, multisq; laudationibus & carminibus celebratus, felix dicebatur, eorum teſtimonijs cõprobatus qui anteà ipſi obtrectabãt atq; illudebant. Solent enim (vt eſt à Gregorio Theologo dictum) homines alicuius virtutẽ vel hoſtes ipſi admirari, cum furore extincto, res ipſa per ſe probata fuerit. Licèt hoc loco, diuerſo modo res ſe habeat ac dici poſſit. Cum enim Regina illa quæ pacis nomen habens, Irene dicta eſt, rurſum imperare cœpiſſet, & virũ bonũ tamquã Martyr* III. EXVLES CONFESSORES REDEVNT CONSTANTINOP.

proſequerentur: tunc inſtar fluuij retrò fluentis, ſi quis inimicus antea fuerat, in amicũ & laudatorẽ conuerſus eſt, ita vt cuſtos carceris in terra proſtratus ſibi veniã dari in terra ſupplex petierit. Sed vir ille factis aut dictis nõ motus fuerat, quaſi lapis ſenſus expers.

IV. GAVDIVM ET CONCORDIA TOTIVS ECCLESIÆ. *Poſteà verò quàm ab exilio reuerſi fuimus: alijq; ex alijs locis tanquã volucres quadam aduolaſſent: factum illud pijs hominibus admirationi erat, & cum capite ipſo membra copulabantur. Diceret fortaſſe hoc loco (quamuis verbum hoc audax ſit) clariſſimus ille vates Iſaias:* [a] *Leuans in circuitu oculos tuos, & vide congregatos filios tuos: veniunt omnes filij tui de longo: videbis & gaudebis & metues atque obſtupeſces corde. Ille quidem Propheta hæc diceret: ego verò addiderim. Illum etiam qui ſacris præſidebat, & in ea re principatum tenebat* (Taraſius ille erat Conſtantinopolitanus Epiſcopus) *ita affectum fuiſſe, vt eum de quo dicimus, reuerentiâ proſequeretur. qui cum ſe illi purgaſſet, ad concordiã etiam ipſum inuitauit. Quod factum fuit, eiecto illo, qui adulteros coniugatos coronauerat, vt diſſidium remoueretur, quod beatus ille maximè fugiebat. Quo facto, victoriæ præmium apud vniuerſos qui conuenerant, aſſecutus eſt. quid enim aliud Deo ipſi concordia & coniunctione carius, modò coniunctio ipſa hominem à diuinis præceptis non ſeiungat? Sed quidnã poſteà factum eſt? E priore monaſterio gentis illius cauſa Byzantium migrauimus. Quo loco pariter ipſe virtutis appetens ne monaſterij gubernationem ſuſtineret, intra cellulam ſe claudens, eam vitam amplexus eſt.* Quod verò ad initam cum Taraſio communionem pertinet: teſtatur ipſe Theodorus in epiſtola ad Simeonem, de qua inferiùs, ſe cum Taraſio, vbi redijt, communicare noluiſſe, niſi probâſſet quæ ab ipſo geſta eſſent. At pergit auctor cœptam narrationem.

V. S. PLATONIS CONFESSORIS POST TRIVMPHVM HVMILITAS. *Sed vide etiam hic admirabilis rei ſtudium, tam multa eius erat humilitas, vt cùm fratrum ſocietas ſub duobus principibus eſſe non poſſet: ſeipſum vir ille Dei ſtudioſus, atque imitator, obedientiæ legibus ſubiecerit; idq; fecerit illis ipſis præſentibus, & eius rei teſtibus qui eò conuenerant. An non peregrinum & alienum, hoc eſt, filium dici eum qui anteà pater dicebatur, eius inquam filiũ, quem ipſe in ſpiritu genuerat?* (de ſeipſo hæc Theodorus.) *Quid quod ei ſubiectus erat, cui olim imperauerat? cùm præſertim tot eſſent illius egregia facta, vt ſatis illi ad laudem eſſe poſſ[e]t? ſi cunctarum rerum gloriâ non elatus modeſtè ſe geſſerit. Sed admirabilis ille vir facilè & nullo negotio hoc perfecit, non fictè quodammodo & adulterinè, vt verbo tantùm imperanti ſubiectus eſſet, ſed ſincerè & eo modo quo Deus poſtulat, idipſum faciebat. Vbi enim confeſſio eſt, illic & fiducia: vbi fiducia, illic propria voluntatis remotio: vbi propria voluntatis remotio, illic & obedientia perfectio eſſe ſolet. Rectè factorum teſtes illi ſunt, quorum cauſa petitiones aliquot extiterunt. Supplicabat pro aliquo propinquo, & cùm petitionem aſſecutus eſſet, eius cauſa qui petitionem obtinuerat, ipſe gaudebat. quòd ſi petitionis compos non fuiſſet, ſed re infectâ diſceſſiſſet, nequaquam id moleſtè ferebat, cum illud propoſitum habens, vt re aliquâ egenti vtilitatem afferret, non vt voluntatem ſuam expleret. Hei mihi, pater (vt Propheta* [b] *vociferar) quare me genuiſti? Patrem vocare non erubeſco, qui dignus non ſum, qui filius tuus nominari poſſim. quorſum me ad hanc dignitatem extuliſti; qui neque imperio parere aptus ſum? Nouit Deus quemadmodum & tua ſancta anima huius rei rationẽ, quòd ſolo et amicitia ipſa vel obedientia etiam potiùs illa, quæ ſupra vires ſunt, ferri poteſt, vt breui oratione defenſionem meam comprehendam & hoc loco finem faciam.* hæc Theodorus ingemiſcens de collata ab eo ante biennium monaſterij præfectura, de qua ſuperiùs dictum eſt. pergit verò ipſe res geſtas ſancti Platonis admiratione ſummâ dignas referre, ſed hæc nobis ad Annales ſatis.

VI. Dicendum modò de ipſo Theodoro Studita, de ſe adeò modeſtè humiliterque afferemus quæ Michael monachus qui fuit eius diſcipulus, & res ab eo geſtas deſcripſit, quàm fideliſſimè narrat, incipiens à Conſtantini nece his verbis: *Sed quoniam Rex ferus incidet in mala (ſicut ait propheta* [c]*) & via eius tenebroſa, hoc ipſum ſenſit imprudens Conſtantinus, & pœnas iniquitatis ſuæ nequiſſimus perſoluit, Imperio breui orbatus, atque ante Imperium oculis, vt quibus viuens improbè vſus erat, eorum lumine priuaretur. Eo autem Regiâ pulſo, Imperium iterum eius pia mater obtinuit, quæ pacem ſtatim complexa nominis ſuo congruentem, nihilo illam quàm anteà ſegnius cõſeruare ſtuduit. Atq; exiliũ patribus ſubitò relaxat: non his modo, vel illis, ſed omnibus in vniuerſum, ante omnes* [illegible] *qui virtute omnes antibat, paſtori inquam noſtro ac magiſtro* Theodoro videlicèt. *Quem Theſſalonicæ redeuntem* [illegible] *(vt par erat) omnium hominum occurſus excepit. At longè* [illegible] *ſimus honor fuit, quo ingredientem Patriarcha Regina ipſa* [illegible] *honeſtarunt. Eam ob rem qui ante alios diſſidentis ſecum & particeps fuit, Ioſephus ille presbyter, qui præfatã temeritatem audita peregerat, ſacris ſeptis eiectus, ex ſacerdotum albo expungitur, vt vnius amputatione, atq; caſu, reliqua mẽbra ecclẽſiæ & coniuncta cohærerent. hoc enim Auguſta ſummopere* [illegible] *vnum tollere vt omnes conſentirent, nec diſſidio* [illegible] *te diſſiderent: quod ei ſanè feliciter ceſſit ex animi ſententia* [illegible] *ut enim omnes animis coniuncti ad pacẽ concordiamq;* [illegible]

VII. *Neque enim vel Patriarcha ipſe, quantum mea ſcit, aut factum id approbabat, aut non abſurdum illud & alienum à* [illegible] *ſe iudicabat, aut Patrum arbitrio non comparabatur, ſed ſapiens quoddam conſilium, & altâ mente, qualis eius fuit,* [illegible] *agitans, non habuit tum vlciſcendi auctores facinoris tempus, iniuriâ, qua vellet agere non permittente. Quamobrem* [illegible] *ipſa vtriuſq; prudentiã amplectens, & magnum* [illegible] *ſummã vtriuſq; virtutem, & invidè* [illegible] *boni conſulebat, quod Patriarcha quidem de ſumma* [illegible] *hil remittens, veſanum imperatorem à graui* [illegible] *tione reuocâſſet, minantem ipſe, maximo exemplo,* [illegible] *imaginum hoſtem fore, niſi quod animo conceperat, peregiſſet.*

Pater autem, nempè Theodorus, flagitiũ propalam arguendo, acri reprehenſione atq; obiurgatione longius progreſſi, prohibebat tum eos qui peccarant, tum cæteros qui ſimile aliquid molirentur, omnes affectibus ſuis non intemperanter vtiliter. Præſul autem & relaxare interdum aliquid de rebus, bonum & exactum ius non præterire, vtiliſſimum, [illegible] *ſpectans, vt quod melius eſt, id pro re nata præſeret. Quorum duum ambo rationantes, alterum quam* [illegible] *conſilio præſentia adminiſtrabant, ita vt* [illegible] *ratione ſolueretur, quo cõiuncti ſemper fuerant, & diuinitus inter ſe Spiritu colligati. Quod nos certè perſuaderi nobis debemus & opportunè de his quæ opportunè geſta ſunt, iudicare, propoſitum vtriuſq; ſiue laudemus & amplectamur, & eos qui aliud ſentiunt vel affecti ſunt, de ſententia dimoueamus.* Hactenus Michael Taraſium Patriarcham excuſans, in quem plurimi oblocuti fuiſſent, alia occaſione ſuperius recitata.

VIII. Cæterùm ipſe Theodorus poſt victoriam conſequutam, haut verbis potuit retineri blanditijs, ſectandæ ſemper vitæ monaſticæ, ad ſuum remeans monaſterium, congregans diſperſos Iſrael, & alios, ad eiuſdem vitæ inſtitutum ſectanda virtutibus prouocans, prout idem Michael in vitæ ſcriptor his ſubijcit verbis: *Hæc ergo vbi* [illegible] *acta, Theodorus regiâ vrbe relictâ, in monaſterium* [illegible] *optimiq; paſtoris inſtar, ſegregatas oues conuocat, quas ſibi diſſipatas prædones animarũ abegerant, & in montes etiam multas diſperſerant. Accurrit inſuper innumerabilis aliorum tam monachorum quàm ſæcularium multitudo, & magis patris ad* [illegible] *diuulgante illum vbiq; fama, Theodorumq; celebrante & laudatione. Reſpondebat autem exitus opinioni, & famam* [illegible] *formabat. Quicunq; enim accedebant, meliores abſcedebant, & præſtantiore inde vitam auſpicabantur. Plurimi* [illegible] *Byzantio profecti, ad ſanctum pratum* [illegible] *Sereniũ minimè fallaciã* [illegible] *nitàs abiecerunt, obteſtantes,* [illegible] *cientes, vt ſibi cum illo eſſe & viuere liceret, melius longè* [illegible] *id exiſtimãtes quàm in ſæculo verſari. Quos ille* [illegible] *eorumq; fidem amplectens, Deo offerebat & in virtute* [illegible] *exercebat.* Quæ autem ipſi cauſa fuerit illud relinquendi monaſteriũ, & reuerti Conſtantinopolim, & illic præfecturam ſuſcipere ampliſſimi monaſterij, iam diu monachis deſtituti, eiuſdemq; Studij appellati, ex quo cognomentũ illud eſt conſequutus, vt Theodorus Studita ſit appellatus, idem auctor enarrat. ſed quoniam ea ſciri noſcuntur anno ſequenti, de his ſuo loco dicemus.

IX. Quod ſpectat ad res Occidentales, Barcinona ciuitas, quæ à Francis defecerat, per Zatum Saracenorum Principem, ſtatim Carolo Magno reddita eſt. Cum & Habdalla Saracenorum Princeps in Africa à fratre pulſus, ad [illegible]

Carolum Magnum confugit, quem cum filio ſuo Ludouico in Hiſpaniam proficiſci iuſsit. Quo anno pariter res bellicæ eidem Carolo proſperè ex ſententia ſuccesſere. Cùm autem degeret Aquiſgrani accepit legationem à Conſtantino Imperatore anteà miſſam. qui eâ functus eſt, fuit Theophilus Nicetæ Siciliæ Præfecti filius, verum anno ſequenti à Carolo ſuſceptam, hoc verò anno miſſam à Conſtantino adhuc ſuperſtite alij tradunt. Sed eius auditâ nece, omnia vana ceſsêre.

IESV CHRISTI
Annus 798.

Leonis Pap. III. Annus 3.	Irenes Iterum Imp. Annus 2.

I. Septingentesimus nonageſimus octauus Chriſti annus qui ſequitur Indictione ſextâ ſignatur. Quo in Oriente Arabes Sarraceni ſub Duce Habdimelech Romano Imperio infeſtiſſimi, cum petenti pacem Irenæ Imperatrici negaſſent, inſeſto agmine progreſsi ſunt Conſtantinopolim vſque eius ſuburbia deprædantes, onuſtiq; ſpolijs ſunt reuerſi. hæc Theophanes pluribus. Quorum occaſione factum eſt, vt Theodorus, de quo anno ſuperiori plura dicta ſunt, quo ab horum infeſtatione monachos ſibi ſubditos ſaluos redderet atque ſecuros, eoſdem Conſtantinopolim duxerit, atque Studij monaſterium habitare cœperit. Rem geſtam Michael his præſens ita narrat: *Impijs Arabibus Romanum Imperium per id tempus infeſtantibus, cum ſedes paſsim ſeruitutis metu verterent, non ſolum propinqui, verum etiam remoti ac procul diſiti: neceſſarium ſanctum patri viſum eſt, vt tempori cederet, nec manifeſto periculo ſe, ſociosq; (quod amentis erat) obijceret. Quare in regiam vrbem ſe recepit, Patriarcha optabilis & Auguſtæ, quibus aduentu ſuo ſe ſocium incredibilem attulit. Qui mox ſummis ab eo precibus contenderunt, vt Studij moderator cœnobij quod in vrbe erat, eſſe vellet: & in eo monaſticæ exercitationis ſcholam collocare, vt hac ratione à tanto viro conatum princeps ornaretur. Magnificum planè ac præcellens eius cœnobij templum, & ſiue amplitudinem ſpectes, paucis concedens.*

II. Vnde autem acciderit, vt idem monaſterium, Studitū ſit appellatum, licèt nos ſuo loco ſuperiùs diximus, rurſum illud audi ab eo. em auctore rem breuiter perſtringente, cùm pergit: *Venerat (inquit) ab Vrbe Roma vir genere & opibus præſtans, Studius nomine (Emperium lingua noſtra vocare ſolet) qui & Patricij & conſulis honorem fuerat adeptus. His cùm in hac vrbe domicilium collocaſſet, præclarum hoc templum magno præcurſori Baptiſtæ poſuit monachorū deputans habitationi. Et quidē nullo vnquam tempore defuerunt qui communem in eo vitam agentes, præclara virtutis ac religionis ſuæ argumentum darent, quoad Deo inuiſus Conſtantinus Copronymus, indicto monachis bello, cum cæteris omnibus hos pariter adegit. Poſtquam verò in priſtinum ſtatum res Eccleſiæ redierunt: ceſſauitq; ſchiſmatis perſecutio: eundem locum monachi iterum ſed perpauci: nec plures (vt ferunt) numero quàm duodecim inhabitarunt.*

III. *Hoc ergo cœnobium pater cum inſigni templo aptiſsimum & ornatiſsimum nactus, ex conditoris mente ſcilicet adijt, diſcipulosq; ſuos in eo conſtituit. ſic enim reuerà conueniebat, eum qui virtute omnibus antecederet, ſuum ipſius templum apponere, eundem eius incolam ac paſtorem eſſe, & paſtorem longè præſtantiſſimum, cuius oues & numero plurimæ & virtute perinſignes eſſent. Cui enim & cura omnis & ſtudium erat fidei ſuæ creditas, meliores in horas reddere, & quicquid pulchrum ac honeſtum eſſet, eis proponere atq; inſerere, earumque ſalutem, ſuam ſalutem ducere: hos par erat augeri maximis incrementis, & vitæ perfectionis apicem capeſſere. Quorum ſanè monaſterium propterea clariſsimum nomen obtinuit, omniumq; aliorum celeberrimum euaſit. At enim cùm multi, creſcente eius famâ, quotidie confluerent, partim laici, partim monachi, nonnulli etiam delicatæ vitæ deditis & voluptuariæ, quibus adeò nulla virtutis cura fuiſſet, benignè omnes pariter excipiebat, & diuinæ ſcripturæ documentis inſtruebat, atq; ad meliora ducebat, nullius rei præterquam virtutis ſtudio expedocens, bonis immortalis ac perpetuis.* pergit auctor pluribus dicere de monaſticis ob eo ſuis diſcipulis traditis inſtitutis admiratione quidem maximè dignis, ijſdemq; ſcriptis metro, de quibus hæc ait:

IV. *Edidit præterea inſtitutiones Iambicis verſibus conſcriptas, quemadmodū vnumquenq; ſuperiùs facere oporteret. Quorum verſuum contextum initio à propoſito ipſo duceret, deinde cæteros omnes ad finem vſq; percurrens, deſinit ac ſtatuit, quibus pœnis, quibusq; ſeparationibus, aut genuflexionibus aſſici debeat, qui ad diuinas laudes tardius venerit: qui vas confregerit, aut temerè proiecerit: ac negligentius tractarit: qui fratrem in re quapiam offenderit: qui in loquendo modū exceſſerit, & linguæ frenum non iniecerit. quibus omnibus congruentes pro delictis modo pœnas impoſuit.* Porrò monachorū numerum ad decem peruenisse centenaria, idem auctor vnus ex illis affirmat, qui pariter occaſione laboris operum manuū ſingulis præſcriptorū, eiuſdem Thodori ſcripta recenſuit: ſed primùm in deſcribendis codicibus eius labores ſic narrat: *Memor autem B. Pauli dicentis:* [a] *Neq; gratis panem manducaui, ſed manus iſtæ mihi & ijs qui mecū erant, miniſtrauerunt: laborare & ipſe inſtituit manus continuò verſans in codicibus, operamq; ſuam ad eos adiungens ex diſcipulis, qui opus manum faciebant. Extant apud nos ad hunc diem eius manu ſcripta pulcherrima.*

[a] 2. Theſ. 3.

THEODORI MONASTICA INSTITVTA SCRIPSIT.

V. *Compoſita & libros alios, quos propria lingua dictauit, quorum ſenſus manifeſtam quamdam diuinæ gratiæ vim oſtendunt. In his primum locum tenet, qui Parua dicitur Catecheſis quatuor & triginta ſupra centum diſtincta ſermonibus, quos quidem fratribus ipſe pronuntiauit, congruentes cuique dies ſingulos, lectiſsimis ſententijs, verbiſque ornatiſsimis ferè admodum penetrantis nunc de animi fortitudine aduerſorumq; contemptu, de monaſticæ obſeruationis perſeuerantia, & membrorum mortificatione: nunc de conſtantia in quotidianis certaminibus, & præſtanti aduerſis caſibus omnes animi contentione. Ex hoc libro tres ſermonis particulæ prima quaq; die hebdomadis apud nos in Eccleſia recitari conſueuerunt. Alterum deinde librū elaborauit, Magnum Catecheſim cum tribus membris ſeu partibus comprehenſum, qui egregia cœnobij inſtituta ſingulatim declarat, diſciplinā tradens ſupra quam dici queat vtiliſsimam. Quantum verò virtutiſsiſ gratiæ, cæleſtiſq; philoſophiæ, cunctis vtcum, qui eorum lectionem vel leuiter attigerit. Etenim multi ſanè libros multosq; eorūq; vtiles elucubrarunt elegantiā & ſermonis ornatu excellentes: mihi tamen ſic perſuadeo, nullo ex alio tantum lucis, tantumq; compunctionis haurire animam, quantum ex patris Catecheſibus, quæ ſingularem cum ſuauitate perſuadendi vim habent, & coniunctam cum vtili gratiam præſeferunt.*

THEODORI STVDITATE SCRIPTA DIVERSA.

VI. *Scripſit prætereà vir diuinus Panegyricum volumen, in quo inſignes Domini dies feſtos enarrat, & præclaris orationibus exornat, nec Dominis ſolum, verùm etiam Deiparæ, & præcurſoris item Ioannis Baptiſtæ, cuius etiam ſolemnem, vitamque ab hominum congreſſu ſemotam eleganti hymno celebrauit. Scripſit & librum Iambicis verſibus, inque eo primi parentis ortum, lapſumq; deſcripſit, Caini; inuidiam ac manum quæ fratri, heu, inlecta, cædem patrauit iniquiſsimam. Enochi deindegratā innocentiam, ac Noe, eiuſq; filiorum exortum, vitam, conuerſationem. Recenſuit inſuper eodem opere vniuerſam Iconomachorum hæreſim, quos vt malorum fautores atque auctores anathematis notâ perſtrinxit. Epiſtolarum autem eius libri quinque ſunt numero, qui apud nos hactenus aſſeruantur: In his & ſingularem patris libertatem videre eſt, & ſolicitudinem ac ſedulam induſtriam, & quemadmodum inter calamitates erectus ſemper manſerit & inuictus, nullis ærumnis fractus, nihil remittens de mentis propoſito in tantis incommodis & temporum iniurijs.*

THEODORI LIBRI QVINQVE EPISTOLARVM.

VII. *Præter hos omnes Dogmaticum etiam librum compoſuit, in quo validæ inſunt diſputationes refutatoriæ mirabiliter contextæ ad diſſoluenda Iconomachorum ſophiſmata, quibus illi ſic vrgentur & anguntur, vt nec ſpirarè eos ſinat, veriq; dogmatum argumentis illorum mendacia expugnet ac deijciat. Contra impios autem Imperatores multis inuehitur, illos pariter congruenti oratione contingens, quæ illorum vitam moribusq; perpetuam notam inuſſit. Atque hi ſunt libri, quos Deifer pater ore ſuo edidit ac diſertiſsima lingua explanauit.*

DOGMATICVS LIBER THEODORI.

Semper enim præſentem habuit ſecum veram ſapientiam primum omnium initium inſonantem & mentis aciem illuſtrantem, parum aut nihil penitus egens humanâ ſapientiâ: quā condemnebat,